

Postlag;

utfärdad den 1 juli 2010.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om postverksamhet och samhälls-
omfattande posttjänst.

Definitioner

2 § I denna lag betyder

användare: varje fysisk eller juridisk person som i egenskap av avsändare
eller mottagare har nytta av att en posttjänst tillhandahålls,

brev: en adresserad försändelse som är innesluten i kuvert eller annat om-
slag och som väger högst 2 kg samt vykort, brevkort och liknande försändel-
ser,

obeställbart brev: ett brev som

1. inte kan delas ut till mottagaren,
2. är ofrankerat eller otillräckligt frankerat, eller
3. har återsänts från en postförvaltning eller ett befordringsföretag i utlan-
det till det postbefordringsföretag som befordrade brevet från Sverige,

postförsändelse: en adresserad försändelse som väger högst 20 kg och
som överlämnas i den slutliga form i vilken den ska transporteras av en till-
handahållare av posttjänster,

postnummersystemet: ett system av sifferserier som för post-
befordringsändamål används för att dela in landet i postnummerområden,

postverksamhet: regelbunden insamling, sortering, transport och utdelning
av brev mot betalning,

posttjänst: insamling, sortering, transport och utdelning av postför-
sändelser mot betalning.

¹ Prop. 2009/10:216, bet. 2009/10:TU19, rskr. 2009/10:378.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om ge-
mensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster
och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna (EGT L 15, 21.1.1998, s. 14, Celex
31997L0067), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv
2008/6/EG (EUT L 52, 27.2.2008, s. 3, Celex 32008L0006).

samhällsomfattande posttjänst: en posttjänst som ska finnas i hela landet, som är av god kvalitet och som innebär att alla användare kan ta emot postförsändelser och till rimliga priser för befordran kan avlämna sådana försändelser.

2 kap. Postverksamhet

Tillstånd att bedriva postverksamhet

1 § Tillstånd enligt denna lag krävs för att bedriva postverksamhet. Tillstånd ska beviljas endast om sökanden kan antas komma att bedriva postverksamhet på det sätt som anges i 6 §.

2 § Frågor om tillstånd prövas av den myndighet som regeringen bestämmer (tillståndsmyndigheten).

3 § Tillståndsmyndigheten ska efter ansökan meddela förhandsbesked om huruvida det behövs tillstånd enligt 1 § för en viss verksamhet. Ett förhandsbesked gäller under den tid och under de förutsättningar i övrigt som anges i beskedet.

Tillståndsvillkor

4 § Tillstånd enligt 1 § att bedriva postverksamhet får förenas med villkor om skyldighet för tillståndshavare att

1. på ett visst sätt fullgöra vad som föreskrivs i 6 §,
2. tillhandahålla hela eller delar av den samhällsomfattande posttjänsten enligt 3 kap. 1 § och på ett visst sätt fullgöra vad som föreskrivs där och i 3 kap. 2 §,
3. årligen offentliggöra uppgifter om antalet klagomål och hur klagomålen har behandlats,
4. i verksamheten ta hänsyn till de behov personer med funktionsnedsättning kan ha av särskilda posttjänster, och
5. beakta totalförsvarets behov av posttjänster under höjd beredskap.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillståndsvillkoren.

5 § Tillståndsvillkor ska gälla för en bestämd tid och får meddelas i samband med att tillstånd beviljas, i samband med att giltighetstiden för ett tidigare meddelat villkor löper ut eller när det annars finns särskilda skäl.

Tillståndsvillkor får ändras under löpande villkorsperiod endast enligt förbehåll i ett meddelat villkor eller sedan tillståndshavaren har medgivit detta och sedan andra tillståndshavare vars verksamhet direkt påverkas av ändringen har fått möjlighet att yttra sig.

Allmänna krav på postverksamhet m.m.

6 § Postverksamhet ska bedrivas så att den tillgodoser rimliga krav på tillförlitlighet och så att skyddet för avsändarnas och mottagarnas personliga integritet upprätthålls.

7 § Förlust av brev, skada på brev eller försening av brev ger avsändaren rätt till ersättning från postbefordringsföretaget endast om det har avtalats mellan företaget och avsändaren.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om och i vilken utsträckning det ska framgå av ett brev vem som har befordrat det.

Obeställbara brev

9 § Ett obeställbart brev ska om möjligt skickas tillbaka till avsändaren. Om avsändarens adress inte är känd ska brevet sändas till tillståndsmyndigheten. Detta gäller dock inte vykort, brevkort och liknande försändelser som inte är inneslutna i kuvert eller annat omslag.

10 § Ett obeställbart brev som är inneslutet i kuvert eller annat omslag får öppnas endast av tillståndsmyndigheten och endast om omslaget saknar sådana uppgifter om avsändaren som möjliggör att brevet kan skickas tillbaka till denne.

11 § Ett obeställbart brev som öppnats får inte undersökas närmare än som behövs för att det ska kunna skickas tillbaka till avsändaren. Om mottagaren, men inte avsändaren, framgår av brevets innehåll, får brevet sändas till mottagaren.

12 § Öppnade brev som fortfarande är obeställbara ska förvaras hos tillståndsmyndigheten.

Förvaringstidens längd bestäms av myndigheten. Innehåll som inte tål lagring eller som består av trycksaker, reklamblad eller liknande som kan antas sakna värde får omedelbart förstöras.

13 § Ett öppnat brev som inte har kunnat lämnas ut tillfaller staten vid förvaringstidens utgång. Skriftliga meddelanden ska då omedelbart förstöras.

Annat innehåll än giltigt svenskt betalningsmedel ska säljas om det är lämpligt och en försäljning inte kan antas kränka någons personliga integritet. I annat fall ska innehållet förstöras.

Innehåll som inte kan säljas och därmed ska förstöras får i stället skänkas till välgörande ändamål, om det inte kan antas kränka någons personliga integritet.

Tystnadsplikt m.m.

14 § Den som i postverksamhet har fått del av eller tillgång till någon av de uppgifter som anges i 1–3 får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon därigenom har fått veta. De uppgifter som omfattas av tystnadsplikten är

1. uppgifter som rör ett särskilt brev som befordras inom verksamheten,
2. andra uppgifter som rör en enskild persons förbindelse med verksamheten när det gäller befordran av brev, eller

SFS 2010:1045

3. uppgifter som handlar om att kvarhålla eller beslagta försändelser enligt 27 kap. rättegångsbalken.

Tystnadsplikten enligt första stycket 1 och 2 gäller inte i förhållande till avsändaren och mottagaren av brevet.

För uppgifter om en enskild persons adress gäller tystnadsplikt endast om det kan antas att ett röjande av adressen skulle medföra fara för att någon utsätts för övergrepp eller annat allvarligt men.

15 § Den som bedriver postverksamhet och har fått del av eller tillgång till uppgifter som avses i 14 § första stycket ska på begäran lämna uppgifter

1. om en enskilds adress, telefonnummer eller arbetsplats till en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428), om myndigheten finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

2. om en enskilds adress till Kronofogdemyndigheten om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

3. om en enskilds adress till Skatteverket om verket behöver uppgiften i verksamhet som avser kontroll av skatt eller avgift eller i utredning om rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481) och verket finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

4. om en enskilds adress till Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten om dessa behöver uppgiften för kontroll av rätten till ersättning och myndigheten i fråga finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende.

Den som bedriver postverksamhet ska, enligt vad som anges i första stycket, på begäran även lämna uppgifter som rör misstanke om brott till åklagarmyndighet, polismyndighet eller någon annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år.

16 § Den som bedriver postverksamhet enligt denna lag ska trots 14 § bistå Tullverket vid kontroll avseende postförsändelse enligt tullagen (2000:1281) eller lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Detta gäller dock endast kontroll som rör misstanke om narkotikabrott.

17 § I det allmännas verksamhet ska offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tillämpas i stället för 14 och 15 §§.

För utlämnande av annan personuppgift i postverksamhet än som avses i 14 § första och tredje styckena gäller personuppgiftslagen (1998:204).

18 § Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikt enligt denna lag finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

Den samhällsomfattande posttjänstens omfattning

1 § Den samhällsomfattande posttjänsten ska uppfylla kraven att

1. det varje arbetsdag och minst fem dagar i veckan, utom under omständigheter eller geografiska förhållanden som tillståndsmyndigheten bedömer utgör skäl för undantag, ska göras minst en insamling och minst en utdelning av postförsändelser,

2. expeditions- och inlämningsställena ska ligga så tätt att användarnas behov beaktas,

3. de bestämmelser om befordringstider efterlevs, som meddelats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer,

4. det ska vara möjligt att försäkra postförsändelser och att få kvitto från mottagaren på att en postförsändelse har tagits emot,

5. enstaka postförsändelser ska befordras till enhetliga priser, och

6. villkoren för tjänsten ska vara allmänt tillgängliga.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka tjänster som ska ingå i den samhällsomfattande posttjänsten och om krav på befordringstider.

Undantag från första stycket 1 ska meddelas Europeiska kommissionen och de nationella tillsynsmyndigheterna inom Europeiska unionen.

Prissättning och redovisning

2 § Prissättningen av den samhällsomfattande posttjänsten ska vara öppen för insyn, icke-diskriminerande och kostnadsorienterad, samt främja ett effektivt tillhandahållande av tjänsten.

För den som utsetts att tillhandahålla hela eller delar av den samhällsomfattande posttjänsten gäller utöver vad som anges i första stycket att

1. den interna redovisningen ska ha olika konton för att tydligt skilja mellan tjänster och produkter som ingår i den samhällsomfattande posttjänsten och de som inte gör det,

2. den interna redovisningen, förutom vad som anges i 1, ska ställas upp i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna³, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/6/EG⁴, och

3. verksamheten årligen ska redovisas för tillståndsmyndigheten i enlighet med direktiv 97/67/EG.

Om den som utsetts att tillhandahålla hela eller delar av den samhällsomfattande posttjänsten tillämpar särskilda priser och andra särskilda villkor gäller, utöver vad som anges i första stycket, att prissättningen och tillhörande villkor ska vara öppna för insyn och icke-diskriminerande.

Tillståndsmyndigheten får i enlighet med artikel 14.8 i direktiv 97/67/EG besluta om undantag från kraven i andra stycket.

³ EGT L 15, 21.1.1998, s. 14 (Celex 31997L0067).

⁴ EUT L 52, 27.2.2008, s. 3 (Celex 32008L0006).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kraven enligt första–tredje styckena.

3 § Regeringen får meddela föreskrifter om att priser för tjänster som ingår i postverksamhet och som omfattas av den samhällsomfattande posttjänsten inte får överstiga vissa nivåer.

Tillgång till samhällsomfattande posttjänst och andra posttjänster

4 § Tillgången till den samhällsomfattande posttjänsten ska tillförsäkras genom upphandling om det är nödvändigt med hänsyn till kostnaderna för att tillhandahålla tjänsten.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska fortlöpande följa utvecklingen på postområdet, samt bevaka att posttjänsterna svarar mot samhällets behov och att en väl fungerande samhällsomfattande posttjänst av god kvalitet finns tillgänglig för alla användare.

4 kap. Gemensamma bestämmelser om postverksamhet och samhällsomfattande posttjänst m.m.

Postnummersystem

1 § Det ska finnas ett postnummersystem i landet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska utse en tillståndshavare som tillhandahåller posttjänster att också tillhandahålla och förvalta postnummersystemet.

2 § Den som tillhandahåller och förvaltar postnummersystemet är skyldig att på begäran från andra tillståndshavare tilldela dem postnummer för postboxanläggningar inom de postnummerområden som de begär.

Tillståndsmyndigheten får i enskilda fall besluta om undantag från första stycket, om en tilldelning av ett begärt postnummer i avsevärd utsträckning skulle försvåra att postnummersystemet utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt.

3 § Den som tillhandahåller och förvaltar postnummersystemet får inte utan tillståndsmyndighetens godkännande ändra i systemet om inte ändringen endast berör enstaka mottagare. Tillståndsmyndigheten ska i sådana ärenden höra andra tillståndshavare, myndigheter med ansvar för folkbokföringen och fastighetsregistret samt berörda kommuner.

En ändring i postnummersystemet får genomföras tidigast sex månader efter det att tillståndsmyndigheten godkänt den. Om det finns särskilda skäl får myndigheten besluta att ändringen får genomföras tidigare.

4 § Andra tillståndshavare än den som tillhandahåller och förvaltar postnummersystemet får hos tillståndsmyndigheten begära en ändring i systemet.

Om det finns särskilda skäl får tillståndsmyndigheten besluta att den begärda ändringen ska ske. Tillståndsmyndigheten ska innan den beslutar om ändringen höra den som tillhandahåller och förvaltar postnummer-

systemet, andra tillståndshavare, myndigheter med ansvar för folkbokföringen och fastighetsregistret samt berörda kommuner.

SFS 2010:1045

Anläggningar för postöverlämning

5 § En tillståndshavare ska se till att det är möjligt att postförsändelser som väger högst 2 kg och som befordrats av andra tillståndshavare kan nå de anläggningar för postöverlämning till mottagare som den förstnämnde tillståndshavaren innehar. Villkoren för detta ska vara skäliga och konkurrensneutrala, samt icke-diskriminerande i förhållande till vad tillståndshavaren tillämpar för sin egen verksamhet.

Eftersändning

6 § En tillståndshavare ska på begäran av en annan tillståndshavare se till att postförsändelser som väger högst 2 kg kan eftersändas till adresser belägna utanför den andre tillståndshavarens utdelningsområde. Villkoren för detta ska vara skäliga och konkurrensneutrala, samt icke-diskriminerande i förhållande till vad tillståndshavaren tillämpar för sin egen verksamhet.

Internationell postbefordran

7 § Ett postbefordringsföretag får delta i det internationella postsamarbetet inom ramen för världspostfördragen, om

1. företaget har en verksamhet och organisation som garanterar att det på ett godtagbart sätt kan utföra internationell postbefordran,
2. företaget tillämpar fördragets bestämmelser, och
3. regeringen godkänt att företaget får delta i ett sådant samarbete.

8 § I gränsöverskridande postbefordran som sker inom ramen för världspostfördragen får endast frimärken som har portovärdet angivet i arabiska siffror och beteckningen Sverige användas. Sådana frimärken får ges ut endast av ett postbefordringsföretag som avses i 7 §.

Andra portobeteckningar än sådana frimärken som anges i första stycket, och som används i gränsöverskridande postbefordran inom ramen för världspostfördragen, ska vara stämplade av, eller med tillstånd av, ett postbefordringsföretag som avses i 7 §.

Postverksamhet i krig m.m.

9 § Är Sverige i krig eller krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som beror på att det är krig utanför Sveriges gränser eller på att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen meddela de föreskrifter om postverksamhet som behövs med hänsyn till landets försvar eller säkerhet i övrigt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om planering och andra åtgärder som behövs i fredstid för att tillgodose totalförsvarets behov av postkommunikationer under sådana förhållanden som anges i första stycket.

Klagomålshantering

10 § Tillståndshavare ska fastställa förfaranden för handläggningen av användarnas klagomål. Dessa förfaranden ska vara öppna för insyn och ägnade att skapa rättvisa samt vara snabba och medföra rimliga handläggningskostnader.

11 § Den som utsetts att tillhandahålla hela eller delar av den samhälls-omfattande posttjänsten ska årligen offentliggöra uppgifter om antalet klagomål och hur klagomålen har behandlats.

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om klagomålshantering och offentliggörandet av uppgifter om klagomål enligt 10 och 11 §§.

Tillsyn

13 § Tillståndsmyndigheten ska ha tillsyn över efterlevnaden av denna lag och av de föreskrifter och tillståndsvillkor som har meddelats med stöd av lagen.

14 § Tillståndsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Tillståndsmyndigheten har också rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där verksamhet som står under tillsyn bedrivs. Denna tillträdesrätt omfattar inte bostäder.

Tillståndsmyndigheten har rätt att få verkställighet hos Kronofogdemyndigheten av beslut som avser åtgärder för tillsynen enligt första och andra styckena. Då gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning.

15 § Tillståndsmyndigheten ska vid tillsynen ägna särskild uppmärksamhet åt att det träffas avtal mellan tillståndshavare som säkerställer att

1. de postförsändelser som väger högst 2 kg som tillståndshavarna befordrar när andra tillståndshavares anläggningar för postöverlämning till mottagarna,

2. eftersändning av postförsändelser som väger högst 2 kg och som befordrats av en tillståndshavare, kan ske till adresser som är belägna utanför tillståndshavarens utdelningsområde, och

3. regleringen i 3 kap. 2 § tredje stycket, om att prissättningen och tillhörande villkor ska vara öppna för insyn och icke-diskriminerande vid tillämpning av särskilda priser och andra särskilda villkor, efterlevs.

Uppkommer tvist om sådana avtal som avses i första stycket, ska tillståndsmyndigheten skyndsamt undersöka förhållandena och, om särskilda skäl inte talar för annat, medla mellan parterna. Myndigheten får i en sådan tvist yttra sig på begäran av en part.

16 § Tillståndsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att denna lag eller föreskrifter eller tillståndsvillkor som har meddelats med stöd av lagen ska följas.

17 § Tillståndsmyndigheten ska förelägga den som bedriver postverksamhet utan tillstånd enligt denna lag att upphöra med verksamheten. Tillståndsmyndigheten får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Är det osäkert om en viss verksamhet utgör postverksamhet enligt denna lag, får tillståndsmyndigheten förelägga den som bedriver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet.

Bestämmelserna i 14 § andra och tredje styckena ska tillämpas även i fråga om beslut om åtgärder enligt denna paragraf.

18 § Förelägganden och förbud enligt denna lag får förenas med vite.

19 § Har någon ålagts att betala konkurrensskadeavgift enligt 3 kap. 5 § konkurrenslagen (2008:579) eller dömts till att betala vite enligt 6 kap. 2 § samma lag, får vite enligt 18 § denna lag inte dömas ut för samma förfarande.

20 § Tillståndsmyndigheten får återkalla ett tillstånd att bedriva postverksamhet om

1. tillståndshavaren inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller tillståndsvillkor som meddelats med stöd av lagen,

2. tillståndshavaren inte har bedrivit postverksamhet under de senaste sex månaderna,

3. tillståndshavaren begär det, eller

4. tillståndshavaren har försatts i konkurs.

Om det är tillräckligt får tillståndsmyndigheten i ett fall som avses i första stycket 1 meddela varning i stället för att återkalla tillståndet.

Om tillståndet återkallas får tillståndsmyndigheten besluta hur verksamheten ska avvecklas.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta verksamheten.

Avgifter

21 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för den som bedriver postverksamhet eller ansöker om tillstånd att bedriva sådan verksamhet eller ansöker om förhandsbesked enligt 2 kap. 3 § att betala avgift för tillståndsmyndighetens verksamhet enligt denna lag.

Överklagande

22 § Tillståndsmyndighetens beslut i fråga som avses i 3 § får inte överklagas. Tillståndsmyndighetens beslut i övrigt enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

SFS 2010:1045

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.
Tillståndsmyndighetens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter
som meddelats med stöd av lagen ska gälla omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2010, då postlagen (1993:1684)
ska upphöra att gälla.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

ÅSA TORSTENSSON
(Näringsdepartementet)